

Kostel Nejsvětější Trojice (prohlídka), Křemešník

Popis:

Stříbrné doly na úpatí vrchu Křemešníka znamenaly ve středověku nejen místní zdroj cenného kovu, ale zasloužily se i o vznik kostela. Když prý v roce 1555 pelhřimovský měšťan Matouš Chejstovský prchal před lupiči, spadl do staré opuštěné šachty. Jako odměnu za své zachránění nechal na místě vystavět dřevěnou kapli, která se stala záhy vyhledávaným poutním místem. V letech 1651–1652 vznikla nová zděná kaple. Do dnešní podoby byl kostel přestavěn v letech 1710–1720. Poslední úprava proběhla v roce 1750. Kostel je během sezóny přístupný veřejnosti a je možné jej s průvodcem navštívit.

Podrobný popis:

Po jižní straně kostela se nacházejí ambity z roku 1734 určené k odpočinku poutníků. Na obou koncích stojí šestiboké kaple. Na východní straně - Kaple Panny Marie - vyzdobena 34 výjevy ze života Matky Boží od malíře J. Neumanna z Kunžaku, provedenými roku 1871.

Na západní straně Kaple zemřelých, kterou v roce 1904 vyzdobil František Bílek. Dnes je kaple věnována památce padlých ve válce a jsou v ní uloženy ostatky údajného prvního křemešnického poustevníka Jiřího Mrňávka, které byly nalezeny v roce 1934 při stavebních úpravách. Roku 1947 v ní byl instalován kamenný oltář a svícny.

Západní průčelí kostela je zdobeno 4 lizénami (svislými plochými vystouplými pásy) a korunní římsou. Nad vstupem do kostela je trojúhelníkový reliéf korunování Panny Marie s vyobrazením Boha Otce a Krista a holubice představující Ducha svatého (polovina 16. století). Průčelí je zakončeno trojúhelníkovým štítkem s piniovou šiškou na vrcholu. Po jeho stranách jsou voluty (spirálové ozdoby). Kostel je trojlodní, s příčnou lodí, s presbytářem ve tvaru trojlístu. Presbytář je zaklenut kopulí na čtyři pilíře. V západní části hlavní lodi je dřevěná kruchta na vyřezávaných sloupech. Na ní jsou umístěny varhany. Nástěnné malby jsou dílem školy S. Noseckého z 1. poloviny 19. století.

Výjimečný je zdejší deset metrů vysoký oltář na půdorysu ve tvaru rovnoramenného trojúhelníku. Tři svatostánky umožňovaly o poutích sloužit tichou mši třemi kněžími najednou.

K zajímavostem patří oltář Svatých Ostatků, na němž jsou umístěny ostatky 57 mučedníků. Oltářní obraz je kopií světoznámého kříže v Lempias, proslulého podivuhodnými zjevy, kdy občas Kristus na kříži jakoby ožil a před zraky tisíců věřících znovu prodělával strašnou agonii. Obraz maloval akad. malíř R. Ondráček.

Boční oltář sv. Patronů českých byl darován českobudějovickým biskupem Šimonem Bárto. V roce 1940 bylo provedeno restaurování oltáře s úpravou doplnění skříňky na schránku s replikou svatováclavské koruny, kterou zhotovil pražský pasíř Staněk.

Velký rozmach zažil Křemešník v letech 1878–1919, kdy zde působil učitel Josef Zahálka a kněz, spisovatel a kulturní organizátor František Bernard Vaněk. Ten o křemešnickém učiteli a svých zážitcích z tohoto místa dokonce napsal ceněnou knihu Na krásné samotě.

Region: Pelhřimovsko

Město: Nový Rychnov

URL: www.pelhrimov.farnost.cz

Zpřístupnění: přístupné s omezením

Bezbariérový přístup: ano s omezením

GPS: 49°24'13.63"N, 15°19'28.484"E

Mapa: <http://maps.google.com/maps?q=49.4037861,15.3245789&z=12>

Obrázky:

